

ВИНАРСКО-ЗЕМЛЕДѢЛЧЕСКИ

ВѢСТНИКЪ

Редактира се отъ редакционно-административния комитетъ, състоящъ отъ: Хр. С. Георгиевъ, Директоръ на Държавното Винарско-Земледѣлческо Училище, В. П. Вълчевъ, Д. Торомановъ, М. Чукчуковъ, А. Гечевъ, К. Илиевъ, учители при сѣщото училище, и К. Малковъ — учителъ при Русенското Държавно Земледѣлческо Училище.

„Винарско-Земледѣлчески Вѣстникъ“ излиза два пѣти въ мѣсеца: на 1 и 15 ч.

Годишната му цѣна за България е 4 л., за въ странство — 5.

Всичко, що се отнася до вѣстника, се испраща до редакцията въ гр. Плѣвенъ.

Необнародвани рѣкописи, по желанието на авторитѣ имъ, се върщатъ съ неплатени писма.

За обявления на 4 стр. се плаща по 20 ст. на редъ.

На ученицитѣ въ земледѣлческитѣ, педагогическитѣ и духовнитѣ училища се отстъпа за 3 лева годишно.

СЪДЪРЖАНИЕ: 1) Описание и цѣрнение на болестъта антрагноза; 2) Нѣколко думи за течщитѣ бѣвичи и затудянието имъ; 3) П. Различни болезнени явления по копринената буба; 4) Разни; 5) Бюлетинъ; 6) Обявления и 7) Метеорологически бюлетинъ.

Описание и цѣрнение на болестъта антрагноза

(Сжщеврѣженно отговоръ на г. Никола Р. Витановъ, винарь-лозаръ въ гр. Перущица).

Антрагнозата е болестъ по лозата, която е нападала и напада още отъ много старо врѣме. У насъ, въ България, тя си напада отдавна, като е унищожавала реколтитѣ на лозята въ цѣли мѣстности. Въ общежитието е извѣстна съ общото название „баасара“ (балсара, мана). Антрагнозата се причинява отъ два растителни паразита (гъбички), които по учено му се наричатъ: *Sphaceloma ampelinum* (чернилка) и *Qloeosporium ampelofagum* (сипаница). Името антрагноза е общо-распространено и е произлѣзло отъ старото ѝ гръцко название. Понеже тя образува рани, подобни на тѣзи отъ шарката (сипаницата), то се нарича още съ това название.

Болестъта напада рано напролѣтъ по всички зелени части на лозата: по филизитѣ (лѣтораститѣ), по листата, мустацитѣ, а по-послѣ по-гроздето. По нападнатитѣ мѣста се образуватъ първо малки червеникави-до сивопурпурови пѣтна, които се увеличаватъ и взематъ единъ свѣтълъ червеникаво-сивъ цвѣтъ. Тѣзи пѣтна, които явно се виждатъ отъ всѣкиго, се заграждатъ по края съ единъ видъ издутъ рѣбъ, така че нападнатото мѣсто се прѣдставлява като уфдено отъ насѣкомо. По върховетѣ на прѣчката, по мустацитѣ и др. тънки части, пѣтната се съединяватъ въ едно и, прѣдставляватъ като че сж отъ една рана. Нападнатитѣ зърна оставатъ зелени или олитатъ, рѣдко можѣтъ да достигнатъ пълно узрѣвание.

Най-силно тази болестъ напада листата, кои-

то умиратъ, вслѣдствие на което гроздето остава зелено. Всѣка година болестъта не се явява, освѣнъ ако бѣждѣтъ лѣтната едно по-друго влажни. Поврѣжда реколтата само за една година, нѣ ако се усили извѣнредно много, тя почва да владѣе всѣка година, значи да врѣди редовно.

Различието на паразититѣ, които причиняватъ сипаницата (антрагнозата), се състои въ пѣтната и голѣмината на споритѣ имъ. За по ясно ще кажемъ по-нѣколко думи за тѣзи двѣ болести (по-отдѣлно).

1) Чернилката (*Sp. ampelinum*) се размножава, както и др. растителни паразити, чрѣвъ спори отъ голѣмина 0.003 м. м. Ако една отъ споритѣ се принесе на нѣкоя зелена частъ на лозата, тя почва да расте, като пуца въ дихателнитѣ отворстия на нападнатата частъ едни кончици, извѣстни подъ името *Мицелии*. За прорастание и бърво развивание е необходима, както казахме, влага. Тѣзи расклонения пробиватъ стѣнитѣ на килийкитѣ и съ това ги умъртвяватъ. Тѣ се свиватъ, потъмняватъ и потъватъ; вгъватъ се много рано, като образуватъ пятно, прилично на изгорено, или като че е отъ шарка. Щомъ раната остарѣе, то килийкитѣ се втвърдяватъ, вслѣдствие на което размножаванието на мицелиитѣ прѣстава. По нѣкъдѣ изъ раната се издигатъ малки топчета, които се образуватъ отъ плѣсневитѣ конци; тѣзи сж носители на нови спори. Въ сухо врѣме покривката на споритѣ е твърда, а въ влажно врѣме е мека и лигава, поради което споритѣ се развиватъ и прѣскатъ по-скоро, като почватъ новъ животъ — ново размножавание. Съ това може да се обясни, защо въ влажни години болестъта върви бързо, а въ сухи бавно.

Прѣвъ зимата споритѣ се запазватъ изъ пукотинитѣ на раната и то въ едни крѣгли мѣста,

наречени *Пиниди*. Напролътъ въ м. Априлъ, щомъ пиквидитѣ се намокрятъ, освобождаватъ споритѣ, които почватъ наново да се размножаватъ.

Сипаницата (*Qloeosporium ampelophagum*) прѣдставлява втората половина на болестъта антрагноза. Образуванитѣ пѣтна по листата, гроздето и лѣтораста прѣдставляватъ плѣсневитѣ влагалища. Ако ги разгледаме съ увеличителен стъкло-подъ микроскопа, ний ще забѣлѣжимъ многочисленни космици, които образуватъ мицелиума, който се състои отъ нѣколко редове ясно свѣтли до възтѣмни килийки. Тѣзи космици обагрятъ нападнатото мѣсто въ сиво-черъ цвѣтъ, което се забѣлѣзва отъ вѣнка-по епидермиса (вожицата) на лѣтораста, гроздето и др.

Най-горний редъ отъ помѣннатитѣ килийки се притиска и вслѣдствие на това се протака и продължава на горѣ; така щото килиикитѣ получаватъ крушообразна форма съ изострени върхове. Подъ тѣзи килийки се развиватъ спори, които размножаватъ по-нататѣкъ болестъта. Споритѣ иматъ дължина отъ 0.005 до 0.006 м. м., формата имъ е елиптическа и всѣка една съдържа въ срѣдата си по двѣ точки (зрѣнца). По голѣмината си тѣзи спори надминаватъ два пѣти първитѣ, които имахъ голѣмина само 0.003 м.

Образуваната рана отъ сипаница се вдълбавя гѣсно, когато първата образува вдълбнатото още въ началото. Отъ казаното може да се заключи, че тѣзи двѣ болести може да нападнатъ и поотдѣлно, обаче тѣ всѣки пѣтъ си се съпровождатъ.

Споредъ различието на ранитѣ и споритѣ, тѣзи двѣ еродни болести, се наричатъ (за различие) още така: 1-та *пятнообразна*, 2-та *точнообразна* антрагноза.

Уничтожение на болестъта. Отъ горното описание ще може всѣки да разбере, че антрагнозата може да съществува, безъ да причинява гилѣми поврѣди. Ако годинитѣ не сѣ дъждовни, мокри и мѣгливи, каквито бѣхъ 1889, 92 и 97, то тя се явява слабо или никакъ. По често и по-силно се нападнатъ тѣзи лозя, които сѣ на ниски мѣста-долове и пр., гдѣто пада по-често мѣгла, роса и др. Въ силно торенитѣ съ прѣсенъ оборски торъ лозя, антрагнозата напада по-силно и дѣйствува по-енергично. Причината е, че лѣтораститѣ и др. части биватъ въ такъвъ случай по сочни, малко набити и затова трудно противостоѣтъ. За торове въ подобни лозя се взематъ, компостъ, прѣчки отъ лозитѣ, стебла отъ царевича (чокани) и др.

Кютуцитѣ, на които пада по-рѣдко роса и дъждъ, каквито сѣ тѣзи подъ дърветата, страдатъ по-слабо. Антрагнозата напада на едни сортове по-силно, а на други по-слабо.

Въ влажно врѣме не трѣбва да се извършватъ никакви работи въ лозето, гдѣто е забѣлѣзано антрагноза, понеже ще се способствува за разнасянето ѝ. За намаляването на болестъта и за ис-

кореняването ѝ помагатъ: ранното пролѣтно и есенното рѣзание, прѣчкитѣ при което се изнасятъ и изгарятъ. Ако напролътъ се появи (при покарването) нѣкой нападнатъ листъ или лѣторастъ, той се отчупва и изгаря. Вързанитѣ на горѣ лѣтораста (филизи-млади прѣчки) се нападнатъ по трудно, отъ наклоннитѣ и полѣгнитѣ, за това лозето изисква вързание. Горѣ-описанитѣ мѣрки принадлежатъ къмъ прѣдпазителнитѣ. Тукъ се причисляватъ още срѣдствата: посипване на лозето съ дребна варъ и прѣсканието или измиването на прѣчкитѣ съ растворъ отъ синъ камъкъ. Последното срѣдство дѣйствува по-силно отъ първото. То принадлежи къмъ прѣдпазителнитѣ срѣдства, защото се прѣдприема въ врѣме, когато болестъта още не се е явила, та прѣдпазва появянването ѝ.

За тази цѣль се употребява 50 % растворъ отъ синъ камъкъ, който, като се растопи въ топла вода, служи за прѣсканье или мокрене на останалитѣ слѣдъ рѣзанието части. Прѣсканието се прѣдпочита, защото върви бързо. Мокрението може да стане съ единъ сунгеръ, а въ краенъ случай и съ парцалъ. 50 % растворъ може да се замѣни съ 15 %, когато се прѣска съ добръ дѣйствуещъ апаратъ (прѣскачка). Прѣскатъ или се мокрятъ прѣчкитѣ и пѣчкитѣ рано-прѣди покарването на чукана. Въ лозарството не е казано нигдѣ, че 50 % растворъ е врѣдителенъ. Доказано е, че синий камъкъ е безврѣденъ за лозата. Въ лозарството по-грѣшка само е казано съресто мѣдна соль (зеленъ камъкъ), вмѣсто да се каже (синъ камъкъ).

Еднѣжъ покарвали лѣтораститѣ цѣрението съ горната смѣсь е невъзможно. Появила ли се е вече болестъта, тогава непрѣменно трѣбва да се прибѣгне къмъ срѣдства, които ѝ уничтожаватъ. По рано за такива сѣ употребявали разни киселини и съединения, които сѣ помагали отъ части, нѣ не тѣй както изнамѣренитѣ въ последно врѣме цѣрнове, състоящи: 1) отъ сѣра на прахъ, 2) варъ и сѣра, здребнени и размѣсени и 3) синъ камъкъ и гипсъ.

Съ помощта на тѣзи материяли болестъта може да се уничтожи за винаги. Само въ извънредно влажни години оставатъ още спори, които ѝ развѣждатъ и слѣдующата година. Най-добро за прѣсканье е топлото и тихо врѣме. За прѣсканье нѣкои прѣпорѣчватъ влажното и росно врѣме, тѣй като тогава се распушатъ носителитѣ на споритѣ и по лесно се уничтожаватъ, а освѣтъ това лѣкътъ се хваща по-листата по-добръ. Нѣ въпрѣки горѣказаното, повечето лозари прѣдпочитатъ прѣсканието въ добро врѣме.

Прѣсканието трѣбва да почне рано, до като лѣтораститѣ сѣ още малки. Сѣрата упражнява по-голѣма цѣрнителна сила, когато е употребена рано напролътъ при млади лѣтораста. Съ двѣ

пръскания болестта се искоренява. Ако антрагнозата се забълъжи рано напролът, или ако е нападала редовно и другитъ години, то, щомъ лѣтораститъ покаратъ на 10 — 15 с. м., трѣбва да пристъпиме къмъ първото пръскание. Слѣдъ 10 дена повтаряме и болѣстта е свършена. Ако болѣстта е усилена, тогава се пръска 3 пѣти и то не съ чиста сѣра, а размѣсена съ варь. Първото пръскание се извършва, когато лѣтораститъ искаратъ на 10 с. м., като се употребява $\frac{1}{5}$ варь и $\frac{4}{5}$ -сѣра; 2-то пръскание — слѣдъ 10-15 дена и то съ $\frac{2}{5}$ варь и $\frac{3}{5}$ сѣра, третото пръскание — също подиръ толкова дни съ $\frac{3}{5}$ варь и $\frac{2}{5}$ сѣра.

Антрагнозата се явява у насъ редовно. Въ 1889, 1892 и 1893 год. тя намали реколтата на лозята ни твърдѣ много. Като се вземе това прѣдъ видъ, то не трѣбва да стоимъ съ сгърнѣти рѣцѣ. Машинкитъ за пръсканието сѣ много прости и евтини. Материялтъ, сѣрата и варьта, е също евтинъ. Пръска се отгорѣ на листата, така щото можемъ вмѣсто машинки за пръсканието да употребимъ зѣблови или козенови торбичици, които, като се потупватъ отдолу съ рѣка, испущатъ доста прахъ, който посипва. Посипванието не трѣбва да бѣде много гѣсто, а тѣй като че е нападалъ отъ вѣтъра дрѣбенъ прахъ, или като кога е нападалъ брашно.

Вмѣсто машинка за пръсканието можемъ да употребимъ тенекиена кутия, съ форма на прѣсеченъ конусъ. На по-широката частъ се пробиватъ малки дупки, а прѣзъ тѣхъ се прѣкарватъ разрохкани памучни конци (фитили), които ще распръскватъ сѣрата; на по-тесната-има капакъ, прѣзъ който се туря прахътъ.

Появившата се по вашитъ лозя болестъ ще бѣде, по-всѣка вѣроятность, пероноспора, а не антрагноза. Провѣрѣте добрѣ и ако видите, че е послѣдната, тогава не закѣснявайте да цѣрите съ бордолозова смѣсь — растворъ отъ 2 кил синъ камъкъ и 3 кил. варь за 100 л. вода. Гледайте по-тази болестъ брой 8-й отъ същия вѣстникъ.

Нѣколко думи за течачитъ бѣчви и затулянието имъ.

Когато напълнимъ бѣचितъ съ вино и нѣкоя отъ тѣхъ почне да капи или тече, то тя ни причинява голѣми затруднения, като ни отваря често пѣти двойна работа. Подобни нѣща се случаватъ: 1) когато бѣचितъ сѣ направени отъ поврѣдени дѣски, 2) когато се поврѣждатъ при мѣстенито, миението или транспортиранието. 3) когато се държатъ бѣचितъ дълго врѣме празни, а послѣ сѣ приготвени набързо, 4) когато вратата не е затегнѣта добрѣ, или когато долното отворение е пробито на криво и т. н.

Течението на бѣचितъ при напълванието се забълъзва повечето пѣти тамъ, гдѣто се допиратъ дѣлитъ (дѣскитъ) една съ друга; въ жѣла, гдѣто се залавя дѣното и най-послѣ отъ долното отворение (чепа).

При нѣкои нови бѣчви, както и при съвсѣмъ стари, течението може да почне и отъ срѣдата на дѣската, което въ такъвъ случай е слѣдствие, или на червоѣдина, или че дър-

вото е много съ широки шули, расло на равно мѣсто и бързо.

Затулянието на бѣचितъ става по-различни начини и съ различни материяли, отъ които не всички сѣ за прѣпорѣчване. Много отъ винаритъ употребяватъ такива вещества, които влияятъ на вкуса, или често пѣти помагатъ за развалението на виното

Щомъ бѣчвата почне да тече при напълванието, тогава като безврѣдни срѣдства за потуляние можемъ да употребимъ: памука, бѣчварскитъ папуръ, лойта, сѣрата и цимента.

Когато бѣчвата протече отъ по-между дѣскитъ, тогава се натѣква отвореното мѣсто съ памукъ, като си помагаме съ едно острие.

Слѣдъ натѣкванието, което продължаваме до като бѣчвата престане да тече, замазваме гладко цѣлото мѣсто отъ вънка съ лой и течението вече сигурно прѣстава. При голѣмитъ бѣчви замазванието, слѣдъ натѣкванието съ памукъ, може да стане съ помощта на циментъ, който бързо съхне, втвърдява се и държи много здраво.

Ако бѣчвата тече отъ долното отворение, между чепа, независимо отъ твърдостта на послѣдния, тогава причината се дири въ неравността на отворението. Неправилно пробита долна дупка, може да се запущи ерметически (безъ обвивка) само съ гѣбовата тапа, друго яче течението е неминуемо. За да прѣстане течението при подобни бѣчви, поставя се другъ чепъ, улитъ съ едно нарче тънъкъ бѣчварскитъ папуръ. Прѣди поставянието се намазва отъ къмъ външната страна съ лой и слѣдъ това се зачуква внимателно.

Ако бѣчвата тече отъ червоѣдина, затуленито става така: намира се внимателно мѣстото, отъ гдѣто тече: ако дупката е много малка, тогава се пробива съ една тънка буртилка повечко, за да се очисти червоѣдината и отъ друга страна да може вжтрѣ да се вкара нѣщо, съ което да се затули. Слѣдъ това, сирѣмо дупчицата, подостряме едно дѣбово колче и го зачукваме внимателно, като го отрѣзваме и огладдаме.

Често пѣти виното тече отъ долното отворение и то отъ самия чепъ, който е направенъ отъ мѣко-шупливо или отъ поврѣдено — расцепеничко дърво. Въ подобенъ случай не помага нищо друго, освѣнъ промѣняванието на самия чепъ.

Когато бѣчвата е счупеничка, или тече отъ нѣкоя дѣска, на която има чеповина, тогава затуленито може да стане пакъ съ памукъ, лой и растоцена сѣра, които можемъ да употребимъ отъ вжтрѣ. Отъ вънка освѣнъ съ тѣхъ можемъ да затулимъ още съ циментъ и зифтъ.

II. Различни болезненни явления по копринената буба.

(Продължение отъ брой 8).

Освѣнъ описанитъ болести по копринената буба, съществуватъ още цѣлъ редъ ненормални случаи, които се явяватъ често отъ заболяването на копринената буба, или пѣкъ често отъ други нѣкои причини, които могатъ се отстрани доста трудно. Къмъ тѣзи болезненни явления прѣзъ животътъ на копринената буба можемъ да отнесемъ слѣдующитъ:

а) Натъртвание. Това болезнено явление се срѣща не само по копринената буба, нѣ и по другитъ домашни животни. У бубитъ се явява отъ падание на послѣднитъ отъ скелитъ на земята, или ударяние по тѣлото съ твърдъ прѣдметъ, особенно, когато съ листътъ има и клончета и при раздаванието му на бубитъ, се хвърга надъ тѣхъ, съ което ги и натъртватъ. При това много отъ тѣхъ получаватъ натъртвания, които се съпровождатъ даже съ измѣнение цвѣтътъ на натъртеното мѣсто, което посинява и отича. Такива болни буби се случаватъ да се качатъ и завижтъ, нѣ прѣди да завижтъ умиратъ, или пѣкъ завижтъ и вжтрѣ въ пушковеца умиратъ.

Сѣжитъ натъртвания получаватъ бубитъ, когато се слождатъ черчетата или надупченитъ книги, пълни съ храна, или когато при прѣнасянието на бубитъ отъ едно мѣсто на друго, се стискатъ между палецътъ и показалецътъ.

На пръв поглед натъртването не представлява голъма опасност за натъртенитъ буби, нъ това се забълъзва, че при сънищата тѣ ослабватъ и оставатъ малки на ръстъ, а тѣй сѣщо и на тѣзи мѣста, гдѣто сѣ натъртени, не могатъ си съблече кожата, слѣдъ което много отъ тѣхъ умираатъ. Тѣй като най-много натъртването се получава отъ удрянието на бубитѣ, при даването на храната, то, когато се дава храната, трѣбва да се пази да се не набиватъ. Слѣдъ трѣбва да се пази да се не трѣскаатъ скелитѣ и по тозъ начинъ да се причинява падание на бубитѣ по земята, да се слагатъ подвижнитѣ книги или черчивета осторожно надъ бубитѣ и да се не стискаатъ при мѣстението съ прѣсти.

б) **Нараняване.** Въ много случаи, освѣнъ натъртването, копринената буба получава и рани по тѣлото си. Това нараняване се произвежда отъ употреблението на храстѣе, които иматъ бодли за завивание на пашкули; тѣзи ранички се получаватъ или като падне на бубитѣ нѣкое клонче, или пъкъ самитѣ буби падатъ на клончетата и се убождатъ. За да се избѣгнатъ тѣзи наранявания по копринената буба, трѣбва да се избѣгва употреблението на храстѣе, които иматъ остри части или трънчета.

Освѣнъ това нараняването може да се получи и отъ самитѣ буби, които си нанасятъ ранички, както това видѣхме и при болестъта пѣбринъ. Опасностъта отъ нараняването, което бубитѣ могатъ си нанесе, се чувствува и отъ самитѣ тѣхъ, че когато нѣкоя отъ бубитѣ иска да прѣпълзи прѣзъ друга нѣкоя буба, то послѣдната се свива и прави различни енергични усилия, съ които тя се мѣчи да се освободи отъ неж. За да се избѣгнатъ такива случаи съ копринената буба, трѣбва бухранителитѣ да даватъ, по възможностъ, по-голъмо пространство на бубитѣ. Раничкитѣ много добрѣ могатъ да се видятъ съ прости очи. Слѣдъ нараняването тѣ започватъ да чернѣятъ и на нараненитѣ мѣста се появяватъ черни пѣтна, които се отличаватъ отъ пѣбринитѣ пѣтна по това, че сѣ по добрѣ и ясно ограничени и отсѣтствуватъ у тѣхъ пѣбринитѣ тѣлца и по нататъшното имъ увеличение при зарастване на раната не се забълъзва. Тѣзи ранички, нанесени отъ самитѣ буби, не сѣ тѣй опасни, ако да не попадахъ въ тѣхъ споритѣ на болестъта пѣбринъ или флашерията.

в) **Ослабване на копринената буба.** Ако се държатъ бубитѣ много гѣсто на скелитѣ то още отъ първата възраст започватъ да се забълъзватъ бубички, които ослабватъ и закѣсняватъ въ сънищата, като оставатъ подъ постилката и при настѣпване на сънищата тѣ умираатъ. Такива буби ги наричаме изнурени (*vers passes*) и се срѣщатъ почти въ всичкитѣ възрасти. Това болезнено явление по копринената буба се счита, като наследство отъ дѣдитѣ имъ, особено, когато тѣ сѣ страдали отъ нѣкоя болестъ или пъкъ сѣ слабо хранени прѣзъ възраститѣ, отъ гдѣто и у потомството се появява ослабването. За да се спасятъ такива изнурени буби и да могатъ да завижатъ, трѣбва да се отдѣлятъ слабитѣ отдѣлно, като се хранятъ по добрѣ и при по висока температура. Ако хранението и правилното отгледване на бубитѣ е било редовно, то и изнурението ще сѣ намали.

г) **Сгърчванието на копринената буба.** (*vers courts*).

Това болезнено състояние се забълъзва при качванието на бубитѣ да завижатъ, когато на послѣднитѣ не се доставятъ достатъчно храстѣе за завивание, тѣй щото бубитѣ не намиратъ достатъчно мѣсто да завижатъ, а започватъ да пълзятъ назадъ и напрѣдъ, като испускаатъ копринената материя по постелката, слѣдъ което започватъ да жълтѣятъ и да се сгърчватъ и обикновенно умираатъ, безъ да се прѣобърнатъ въ какавида, нъ много пѣти и безъ да завижатъ пушковаецъ умираатъ, като се само прѣвѣрнатъ въ какавида. Това болезнено явление лесно се избѣгва, стига само да се турятъ достатъчно храстѣе за да завижатъ.

д) **Закѣсняването въ сънищата.** На това явление много отъ бухранителитѣ не обръщатъ никакво внимание и не го считатъ като болезнено явление. Сънищата, които прѣкарва

копринената буба, сѣ едни отъ най труднитѣ процеси прѣзъ нейния животъ и при недостатъчно спокойствие, чистъ въздухъ, изискуемата температура и влага този процесъ се извѣршава много трудно и много буби загиватъ, ако не се запазятъ нужнитѣ условия, а най главно спокойствието прѣзъ врѣме на сънищата.

Много отъ бубитѣ при неправилно прѣкарвание сънищата събличатъ кожата отъ главата си, нъ на много отъ тѣхъ кожата се събира на срѣднитѣ прѣшлени или при рогчето, безъ, обаче, да се съблече, отъ гдѣто се вижда, че бубата носи по нѣкога кожата си на задната си частъ, като при това се забълъзва една увѣхнѣлость по цѣлото ѝ тѣло, слѣдъ което много отъ бубитѣ умираатъ. За да се избѣгне това, трѣбва да се гледа, да не се безпокожатъ бубитѣ прѣзъ врѣме на сънищата, а това се постига, като се глѣда, щото на всѣка лѣса бубитѣ да бждатъ отъ една възраст.

е) **Наклонностъ на копринената буба да завива двойки и плоска тъканъ** (*courts raceurcis*) представлява тоже едно болезнено явление, на което заслужава да се обрне внимание отъ бухранителитѣ. Завиванието на плоска тъканъ се случва, когато бубитѣ сѣ много на гѣсто поставени при завиванието си, та отъ нѣманието достатъчно мѣсто на храстието принуждаватъ се да завиватъ на постилката вмѣсто правиленъ пушковаецъ плоската тъканъ, това завивание се явява, както видѣхме и по-горѣ, при сгърчванието. Наклонностъта, на бубитѣ, обаче, да завиватъ плоска тъканъ се явява и въ буби, които сѣ съвършено здрави, макаръ и да иматъ достатъчно храстѣе и пълна възможностъ да се качатъ по тѣхъ.

Това явление, обаче, е свойственно на породитѣ, които се отгледватъ два пѣти прѣзъ годината (*bivoltini*).

Бубитѣ отъ тѣзи породи се съединяватъ по нѣколко и завиватъ плоската тъканъ не на храстѣето, а ползватъ по стенитѣ на помещението и завиватъ по кюшетата. Буби, които иматъ този порокъ, не трѣбва да се употребяватъ за добивание бубено сѣме, тѣй като се прѣдполага, че тозъ недостатъкъ се прѣдава и на потомството въ много по силна форма, отъ колкото у прадѣдитѣ.

Друго ненормално явление при завиванието на бубитѣ, се започава въ това, че бубитѣ завиватъ пушковаецъ съ по-двѣ буби на едно, а често пѣти и по-повече и на такива пушковци казваме двойки (*doubels*). Причината на това е тѣсно-то мѣсто, което имъ е дадено при завиванието, вслѣдствие на което се принуждаватъ и завиватъ по нѣколко на едно. Това явление се забълъзва повече у японскитѣ, отъ колкото у европейскитѣ раси. Както и при плоската тъканъ, тѣй и тукъ трѣбва да се избѣгва добивание на бубено сѣме отъ подобни пушковци.

ж) **Появяванието тъмно-кафяни пѣтна по-пушковцитѣ.**

Въ нѣкой случай по зеленитѣ японски породи по пушковцитѣ имъ се появяватъ тъмно-кафяви пѣтна. Това явление трѣбва да се счита тѣй сѣщо като болезнено. Тъмно-кафявитѣ пѣтна проникватъ прѣзъ всичкитѣ пластове на пушковаецъ и го уцапватъ, като се образуватъ пѣтна съ неправилна форма и тѣзи пѣтна се увеличаватъ, когато подложатъ пушковцитѣ на умъртвяване посрѣдствомъ пара. Тѣзи пѣтна не трѣбва да смѣсваме съ пѣтната, които се образуватъ по бѣлитѣ и жълти пушковци, когато бубитѣ исхвърчатъ изъ пушковцитѣ и ги попрѣкватъ съ една червено-кафява жидкостъ въ округли формички.

Тѣзи тъмно кафяви пѣтна се появяватъ само по зеленитѣ японски породи, а никакъ не и по бѣлитѣ и жълти европейски пушковци. Нѣкои отдаватъ появяванието на тѣзи пѣтна на хранението на бубитѣ съ листъ, бѣденъ на хранителни материи. Други пъкъ прѣдполагатъ, че причината на тѣзи пѣтна е една микроскопическа гѣбица, която се вгнѣздва въ стенитѣ на пушковаецъ и прави измѣнение на копринената нишка. Нъ Хабермандъ много добрѣ указва, че пѣтната сѣ появяватъ и при най-добра и питателна храна както въ Европа, тѣй и въ Япония, и че микроскопическата гѣбица, която съставлява

тъмно-кафявита пѣтна се най-много развива въ мѣста влажни. По неговото мнѣние пѣтната произлизатъ отъ това, че бубитѣ прѣди самото имъ завиване, не се исправатъ, нѣ слѣдъ като свѣршатъ завиването.

Течността, която истича при исправането вътрѣ въ пушковаца, не само че уцапва копринената нишка на завития пушковацъ, нѣ даже и измѣнява нейнитѣ съставни части. Това сжщо явление се получава, когато пушковцитѣ отъ японската зелена порода сж поставени на затворено мѣсто и при присѣжтвие то на голѣмо количество влага, отъ гдѣто и слѣдъ нѣколко врѣме започватъ да ферментиратъ, слѣдъ което и на тѣхъ се образуватъ тъмно кафявита пѣтна. Въ този случай измѣненieto на цвѣтътъ отъ пѣтната не остава да не се отрази злѣ върху размотката на пушковцитѣ, отъ гдѣто при пѣтната нишката се къса и съ това затруднява правилната размотка, за което и такива пѣтнисти пушквуци се цѣнятъ по долѣ, отъ колкото другитѣ.

По пушковцитѣ се явяватъ често пѣти пѣтна съ черно-зелена боя. Това произлиза отъ това, че вътрѣ въ пушковаца бубата е била болна отъ флашерията и се е прѣобърнала на черно-кашкова течност. Въ други случаи появяването на тѣзи пѣтна става, когато, прѣди да сж се прѣвържале бубитѣ въ какавида, се умъртвяватъ.

Неприятели на бубитѣ.

Освѣнъ нисшитѣ организми, копринената буба се напада и отъ животни отъ висшето животно царство, къмъ което се отнасятъ слѣдущитѣ:

1) **Мишкитѣ** постоянно нападатъ на бубитѣ прѣвъ врѣме на хранението, като изядатъ много отъ тѣхъ.

Освѣнъ това тѣ прогризватъ торбитѣ и кутийтѣ съ бубеното сѣме, за което то трѣбва да се съхранява на запазено мѣсто отъ тѣхъ, а тѣй сжщо прогризватъ и пушковцитѣ, като изядатъ както живитѣ какавиди въ пушковаца, тѣй сжщо и жъртвитѣ, тѣй щото тѣ прѣвъ цѣлото врѣме на хранението причиняватъ врѣда на бубохранителитѣ, за което трѣбва добрѣ да се испушкатъ всичкитѣ дупки въ помѣщението, отъ гдѣто влизатъ. А за да се прѣдпазятъ скелитѣ отъ качванието на мишкитѣ, поставятъ се на 20 см. на височина на краката на скелитѣ фуниобразни тенекета съ широката страна отдолѣ, за да имъ се въсприятствува на катрението.

2) **Птицитѣ.** — Както домашнитѣ, тѣй и дивитѣ съ голѣма охота ѣдятъ бубитѣ, когато се случи да влезатъ при тѣхъ, за което трѣбва да се затварятъ добрѣ вратитѣ и прозорцитѣ, за да не влизатъ.

3) **Насѣкомитѣ.** — Отъ насѣкомитѣ най-голѣма врѣда нанасятъ на бубохранителитѣ — обикновенния кожоедъ (*Dermestes Lardarius L.*) *Anthrenes museorum*. Отъ наблюденията на Хаберландъ *Dermestes Lardarius* не нанася такива голѣми врѣди по живитѣ буби, отъ колкото на бубеното сѣме и жъртвитѣ буби. Тѣзи насѣкоми снасятъ малки до 1 1/2 м. м. яйчица въ трушѣтъ на бубитѣ, отъ които послѣ 10-12 дена се излупватъ малки мѣховати гжсенички, които се хранятъ отъ тѣлото на послѣдната, като съвършено го изядватъ. Тѣ живѣятъ около 10 недѣли като малки гжсенички, слѣдъ което се прѣвършватъ въ свѣршени насѣкоми (пеперудки). Ако бубенитѣ пеперуди, както това става по Пастуровата система на добиването бубено сѣме, се оставятъ по дълго врѣме въ кисийкитѣ, то това насѣкомо снися яйчицата си по пеперудитѣ въ кисийкитѣ, отъ гдѣто често можемъ ги забѣлѣжи, особено ако помѣщението, гдѣто се съхраняватъ кисийкитѣ, по рано не е било прѣчистено добрѣ и не е дезинфекцирано съ хлоръ.

Освѣнъ гдѣто тѣзи двѣ насѣкоми нанасятъ врѣда, като снасятъ яйчицата си въ сѣмето и умрѣлитѣ какавиди, нѣ тѣ нанасятъ и поврѣда на търговцитѣ, които търгуватъ съ пушквуци, тѣй като тѣзи насѣкоми, ако не се забѣлѣжатъ на врѣме и взематъ мѣрки, то пробиватъ пушковцитѣ, за да си снесатъ яйчицата, отъ гдѣто правятъ пушковаца негоденъ за размотка.

4) **Мравкитѣ** (*Formica nigra* и *fusca*) нападатъ на бубитѣ по скелитѣ и силно ги беспокожатъ, за което трѣбва да се гледа да не се появяватъ въ бубарницата.

Като добро срѣдство, да не ходятъ по скелитѣ, е да се туря на краката на скелето по една паница съ вода, отъ гдѣто по този начинъ се избѣгва качванието имъ, или пъкъ да се натапятъ малки парчета сунгеръ въ медъ и да се турятъ на нѣколко мѣста по пода или привържатъ по краката на скелитѣ, отъ гдѣто мравитѣ ще се събератъ по сунгера, слѣдъ което се умъртвяватъ, като се потопя сунгера съ тѣхъ въ вода.

РАЗНИ.

Кои дървета раждатъ най-дълго врѣме? Отъ всичкитѣ овощни дървета крушата дава най-дълго врѣме плодъ. Забѣлѣжили сж се такива екземпляри круши, които сж давали въ изобилно количество плодъ подирѣ триста години отъ засажданieto имъ. Крушитѣ иматъ по несигуренъ животъ, отъ колкото ябълкитѣ; тѣ понѣкогажъ прѣставатъ да даватъ плодъ подирѣ 100 — 110 год.

Мускатовото дърво, ако се гледа, както се слѣдва, ражда само до 60-та си годишна възраст, като дава три пѣти прѣвъ годината плодъ. Въ плодороднитѣ „двѣтъ равнини“ въ Кримъ има единъ орѣхъ, който е около 1000 години старъ и дава годишно отъ 80000 — 100000 орѣха. Портокаловитѣ дървета раждатъ отъ 50 — 80-тата си годишна възраст.

— **Г. Т. Бухолцъ** донасж въ Лайпугский Пчеларски вѣстникъ, че намѣрилъ въ единъ глогъ свободно висещъ кошеръ. Кошера, който свилъ клоне отъ глога и си направилъ 6 пъти по 34·35 см. дълги и 25·26 см. широки, и седмата захваналъ да прави.

Въ студената и мъглива Германия това е възможно да стане.

Практически способъ за опрѣдѣлението на скробелата въ картофитѣ. Въ обикновенна чешмена вода картофитѣ потъватъ, а въ вода, въ която е растопена готварска соль, тѣ не могатъ да потънатъ.

Ако въ 1 lt. вода се растопи 100 gr. соль и се потопятъ въ неж скоро ископани картофи, всичкитѣ онѣви клубени, които не потънатъ, иматъ 14 % скробела; а ако се направи растворъ отъ 1 lt. вода съ 120 gr. соль, плуващитѣ картофи иматъ 18·2 % скробела; въ 1 lt. вода растопени 177 gr. соль — плуващитѣ картофи иматъ 25·5 % скробела

изъ „Der Praktische Landwirth“

Едно техническо употребление на кукурузинитѣ (кукурузовитѣ стебла).

Отъ одавна врѣме хората сж гтрсили материалъ, който лесно да поглъща вода, а при това да се подува много силно. Такъвъ материалъ е потрѣбенъ при построяването на военнитѣ параходи. Отговорящъ материалъ за тази цѣлъ се е приспособилъ отъ скоро врѣме мушкѣтъ (сърцевината) на кукуруза.

Когато гюллето пробие външната стена на парахода, то се замотоява въ мушкѣта отъ кукурузията, съ която е изпълнена праздината между двѣтъ му стени и не може да отива по нататъкъ: водата която влиза прѣвъ дупката, направена отъ гюллето, се поглъща много бърже отъ мушкѣта на кукурузията, която набѣва много лесно и запушва дупката.

Получаването на мушкѣта става по слѣдующий начинъ:

Очистватъ се стеблата на кукуруза отъ листата му и се нарѣзватъ на 9 — 10 сантиметрови парчета. Мушкѣта отъ тѣзи парчета се изважда съ една особена конструирана машина и се прѣработва по нататъкъ. Начина на приготвяването, както и всички приспособления за тази цѣлъ, сж патентъ на една фабрика, която може да изработи кукурузинитѣ отъ 50000 ha земя (половинъ милионъ декари). До сега сж направени 3 фабрики: едната въ Индиана, а другитѣ двѣ въ Илиноа.

Отъ останалата частъ на кукурузията, слѣдъ като се извади мушкѣта, се приготвява брашно за храна на добитѣка. До сега това брашно не е намѣрило голѣмо употребление.

На скоро време тази фабрика ще отвори клоъ и въ онѣзи мѣста въ Германия, гдѣто расте кукуруза, макаръ че не дава плодъ.

Приготовление на вино отъ медъ. За приготовление на вино отъ медъ се взиматъ 10 кила (нови оки) медъ, който се растопява въ 40 литри чиста вода. Този растворъ се туря въ единъ котелъ надъ огъня и се подгрѣва. Течността не трѣбва да кипи, а само да струи. Подгрѣването ще се продължава до тогазъ, до когато захване да не излиза вече бѣла пѣна по-поверхността на течността (около 1 часъ). Всичката пѣна се отгриба постепенно съ лъжица.

Сжщевременно, съ приготвяването на медената мѣстъ, се измива едно буре отъ 4 ведра, въ което, прѣди да се сипе мѣстътъ, се налива $\frac{1}{4}$ ведро винена калъ, а отгорѣ се изсипва мѣстътъ, още до като е хладна. Сега се разбърква хубаво мѣстътъ съ калътъ и се остава въ избата, да прѣкипи при обикновенна температура. — Подиръ 6-8 недѣли виното се прѣтака въ чисто буре, което да бере около 3 $\frac{1}{2}$ ведра, като се внимава при това да не се изсипва и отъ калътъ въ чистото буре. Останялото вино се филтрира и се задържа въ бутилки, съ които се допълва бурето.

Така прѣточено виното се поставя пакъ въ доста добра изба, гдѣто кипението продължава по нататъкъ. Всички други работи около такова вино сж сжщитѣ, както и при обикновенно.

Искали нѣкой да получи силно, медено вино, достатъчно е ако налѣе, слѣдъ прѣтаканието на виното, половинъ литръ добър конякъ.

Така приготвено вино има много приятенъ вкусъ, а освѣнъ това помага при смиланието на храната, прѣчиства кръвътъ, уячва бѣлий дробъ, съ една дума, поддържа здравето на човѣка.

изъ „Der Praktische Landwirth“.

Ползата отъ едно пчелно сѣмейство. Ичисленно е, че, ако едно пчелно сѣмейство и да не дава никакъ медъ и воскъ, то пакъ принася единъ приходъ на земледѣльца отъ 25 гулдена (приблизително 54 лева). Какъвъ е този приходъ, ще се зачита всѣкой? Единъ срѣденъ кошерь, който брой 20000 пчели, испуска минутно 80 на паша. Въ единъ часъ време ще излѣзжтъ отъ кошерината 60 80 или 4800 пчели. При всѣко ихвърчани една пчела посѣщава около 50 цвѣтчета, а 4800 пчели посѣщаватъ 4800 по 50 = 240,000 цвѣтове въ единъ часъ, или въ 10 дневни часове — 2,400,000 цвѣтенца.

Въ расояние на 100 работни дни пчелитѣ отъ това сѣмейство ще кацжтъ на 100 по 2,400,000 цвѣтенца или на повече отъ 200 милиона.

Да прѣдположиме, че само $\frac{1}{10}$ отъ цвѣтоветѣ, които сж посѣтени отъ пчелитѣ, сж опрашени, излизатъ 20 милиона. Ако прѣсметниме, че само 8000 опрашвания, които правжтъ пчелитѣ при хвърканието си отъ цвѣтъ на цвѣтъ, струватъ 1 крайцаръ (1.15 стотинка), излиза, че пчелитѣ принасятъ съ това една полза на земледѣльца отъ 2500 крайцара или 25 гулдена (54 лева).

Тази смѣтница е достатъчна да убеди земледѣлцитѣ, а особенно овощаритѣ, че тѣ трѣбва да отгледватъ пчелитѣ.

изъ „Der Praktische Landwirth“.

Пшеничената жтва прѣзъ 1896 год.

Единъ специаленъ английски вѣстникъ донася слѣдующитѣ статистически данни върху произведената пшеница прѣзъ минжлата година:

въ милиона метрически цента:
(1 центъ = 100 kg.)

	1896	1895	1894	1893	1892 г.
Австрия	4,50	5,05	5,90	5,30	6,20
Унгария	18,00	19,05	19,05	18,64	17,19
Белгия	2,50	2,30	2,30	2,10	2,65
България	6,25	5,75	4,50	4,25	5,20

Дания	0,50	0,55	0,50	0,56	0,60
Франция	42,00	42,30	42,90	34,76	37,55
Германия	13,00	12,80	13,80	13,70	14,50
Гърция	0,75	0,75	0,90	1,00	1,00
Холландия	0,75	0,65	0,60	0,70	0,75
Италия	16,50	14,00	14,75	16,30	14,00
Португалия	0,50	0,70	0,85	0,70	0,80
Румъния	8,62	8,25	5,30	7,30	7,30
Руссия	43,00	41,70	48,00	45,00	32,10
Кавказъ	5,50	8,00	7,50	8,15	8,50
Сърбия	1,75	1,25	1,00	1,10	1,30
Испания	10,00	13,00	13,00	10,50	8,50
Швеция	0,50	0,55	0,45	0,45	0,35
Швейцария	0,60	0,60	0,65	0,55	0,75
Европейска Турция	5,00	4,50	3,50	4,00	5,00
Англия	7,25	4,75	7,40	6,30	7,60

Всичко въ Европа 187,47 186,50 192,85 181,36 165,84

въ милиони квартери (2,91 Hl)

Алжирия	2,50	2,25	2,50	1,85	2,50
Тунисъ	0,65	0,70	0,75	0,50	0,47
Египетъ	1,00	1,25	1,25	1,25	1,10
Капската колония	0,55	0,60	0,60	0,55	0,50
Мала Азия	4,50	4,00	3,50	4,00	4,50
Сирия	1,50	1,25	1,25	1,50	1,50
Персия	2,50	2,50	2,25	2,00	2,25
Индия	25,60	31,90	31,60	33,40	25,80
Америка	56,00	62,00	64,00	57,00	69,00
Канада	4,25	6,75	5,50	6,00	6,50
Мексико	1,25	1,50	1,50	1,40	1,20
Аржентина	4,00	5,75	7,50	10,30	7,30
Урагвай	0,75	1,25	1,00	0,80	0,50
Чили	1,50	1,70	1,65	2,25	2,00
Австралия	2,90	3,15	4,15	5,10	4,50

Всичко извънъ Европа 109,45 126,55 129,00 127,90 129,62

Всичко въ мил. цента 430,50 467,50 477,50 515,50 459,50

изъ „Wiener Landw. Zeitung“.

Министерство на Търговията и Земледѣлието.

Б Ю Л Е Т И Н Ъ.

№ 22

За времето, състоянието на посѣвитѣ и течението на полскиитѣ работи въ Княжеството отъ 26-й Май до 1-й Юний н. година.

Въ Фердинандската околия есеннитѣ и пролѣтни посѣви сж нѣкъдѣ добри, а нѣкъдѣ срѣдни. Населението посѣва кукурузъ и прѣборава онѣзи мѣста, които по-рано сж посѣти съ такъвъ и е билъ поврѣденъ; пшеницата, ржжътъ, ечмика, градинитѣ и лозята сж изобщо поврѣдени 25 %, нъ се имало надѣжда да се поправжтъ що-годѣ.

7) Въ Ловчанский окръжъ отъ наводненнето сж завлѣчени много посѣви, а останялитѣ слабо вирѣжжтъ; ако времето продължава да бжде така дъждовно, населението се опасява, че нѣма да прибере никакъвъ доходъ поче отъ останялитѣ завлечени посѣви и ливади.

8) Въ Плъвенский окръжъ отъ дрѣбнитѣ храни голѣма часть е поврѣдена и не можахъ да завържжтъ зрна, защото полегахжх, а ония, които се намиратъ по течението на р. р. Витъ, Искъръ, Панига, както и бостанитѣ съ зеленчуцитѣ, сж почти изгубени и завлечени. Кукурузъ не можа да се посѣе въ голѣмъ размѣръ, а посѣяний отива много добръ.

9) Въ Пловдивский окръжъ полето е непроходимо и невъзможно е да се констатиратъ загубитѣ, които били въ голѣмъ размѣръ. Ечмитѣ, пшеницата и ржжътъ на много мѣста полтѣгжли и ако не прѣстанжтъ дъждоветѣ, има се страхъ отъ голѣми загуби. Гюловата беридба е на свършване и е по-малка отъ минжлата година съ 50 %. Лозята сж добри.

10) Въ *Разградски* окръгъ нанесенитѣ поврѣди върху зимнитѣ посѣви отъ досегашнитѣ дъждове сж прѣсмѣтнати, приблизително и възлизатъ: въ *Разградско* 25 %, въ *Поповско* 70 % и въ *Кеманиарско* така сжщо 70 %, съ исключение на селото *Хръсково*, гдѣто поврѣдитѣ сж по-голѣми. Другитѣ посѣви сж поврѣдени незначително и ако прѣставятъ дъждоветѣ, има се надѣжда да се поправятъ съ малки загуби.

11) Въ *Русенски* окръгъ посѣвитѣ сж много полѣгнали, а лозята и овощията сж добрѣ.

12) Въ *Севлиевски* окръгъ имало голѣми наводнения: посѣвитѣ край рѣкитѣ и долищата завлѣчени, посѣвитѣ изобщо изгледватъ на развалаиние.

13) Въ *Силистренски* окръгъ есеннитѣ и пролѣтнитѣ посѣви сж били много добри, само по нискитѣ мѣста нѣкои сж поврѣдени - затрупани отъ прѣстъ и отвлѣчени.

14) Въ *Свищовски* окръгъ незалѣянитѣ отъ наводнение-то посѣви сж добри.

15) Въ *Сливенски* окръгъ нанесенитѣ поврѣди отъ наводненията и кишата сж: въ *Сливенската околия* за пшеницата 25 %, за ржжта 10 %, за ечмика и овѣсетъ 30 %, за царевичата 60 %, за ливадитѣ 40 %; въ *Котленската околия* за пшеницата 40 %, за ржжта 45 %, за ечмика 50 %, за овѣсетъ 40 %, за царевичата 40 %, и въ повечето села посѣвитѣ поврѣдени съвършено, за ливадитѣ 30 %; въ *Къзълъ - Агачката околия* за пшеницата 50 %, за ржжта 20 %, за ечмикъ 50 %, за овѣсетъ 10 %, за царевичата 50 % и за ливадитѣ 50 %; въ *Каваклийската околия* за пшеницата 50 %, за зимницата 30 %, за ечмика 50 %, за овѣсетъ 30 %, за царевичата 40 %, за ржжта 30 %, за ливадитѣ и градинитѣ 90 %. На 15-й и 20-й Май е падналъ градъ въ *Каваклийскитѣ* лозя и е убилъ около 4000 декара посѣви: въ с. *Каялъ* сж убити 119 декара посѣви, а за убититѣ произведения въ с. *Козлуджа* не се знае размѣрътъ.

16) Въ *Т. Пазарджикски* окръгъ вслѣдствие придожданието на р. *Вича* (*Кричимъ*), която е влачила около 30,000 дървени трупове, нанесла е значителни поврѣди на посѣвитѣ и ливадитѣ; има много посѣви полѣгнали. Въ *Панагюрско* има вече потънали пролѣтни храни. *Ихтиманско* зимнитѣ посѣви изгледватъ добрѣ, нѣ пролѣтнитѣ пожълѣли. Градъ силенъ е падналъ въ с. *Мухово*. Гюловетѣ се бержатъ редовно.

17) Въ *Трънски* окръгъ отъ постояннитѣ дъждове сѣидбитѣ много сж ослабнели и не се знае, да ли ще се поправятъ, защото повечето отъ тѣхъ сж некласили и полѣгнали: земледѣлцитѣ се страхуватъ, да не би да узрѣжатъ безъ хлѣбъ.

18) Въ *Търновски* окръгъ посѣвитѣ, лозята, овощията, градинитѣ и ливадитѣ, гдѣто не сж поврѣдени отъ наводнение-то и градушка, не общаватъ плодородие; отъ постояннитѣ дъждове пожълѣли и налѣгали, а кукуруза не може да се прѣкопае.

19) Въ *Хасковски* окръгъ отъ придожданието нѣ рѣкитѣ има много посѣви залѣти и завлечени. Вслѣдствие на силния пороевъ дъждъ, който е падналъ на 31-й Май, *Хасковската* рѣка е приходила повече отъ всѣки други пѣтъ и е завлѣкла всичкитѣ зеленчукови градини и посѣви, находящи се около коритото ѝ. Загубитѣ отъ наводнение-то на посѣвитѣ още не сж констатирани, защото на много мѣста водитѣ още не сж спаднали. Въ нѣкои мѣста има ечмици узрѣли, нѣ отъ постояннитѣ дъждове не можатъ да се пожънатъ; по сжщата причина и кукурузитѣ не сж досѣящи.

20) Въ *Шуменски* окръгъ. Отъ минжилитѣ дъждове, въ *Шуменската околия* има опустошени съвършено 200 декара ливади и 30 декара посѣви съ зимница. Въ *Ново-Пазарската околия* сж опустошени съвършено 350 декара ливади. Въ *Османъ - Пазарската околия* има полѣгнали на земята: пшеница 2097 декара, ечмикъ 2427 декара, ржжъ 640 декара, царевича 545 декара, фий 2526 декара, овѣсъ 5 декара, леща 2 декара, бостанъ 100 декара, разни посѣви 400 декара. Съвършено опустошени: пшеница 59 декара, ечмикъ 123 декара, ржжъ 2 декара, царевича 50 декара, фий 88 декара, просо 1

декаръ и леща 1 декара. Заринжти сж прѣстъ и опустошени съвършено: пшеница 17 декара, ечмикъ 42 декара и ливади 22 декара. Завлѣчени съвършено: пшеница 339 декара, ечмикъ 113 декара, ржжъ 113 декара, царевича 93 декара, фий 1 декара, овѣсъ 31 декара, ливади 1609 декара, лозя 5 декара и просо 2 декара. Въ *Прѣславската околия* залѣти сж загуба 100 % 890 декара посѣви, 916 декара ливади; заринжти сж сжщата загуба 618 декара сѣидби, 327 декара ливади и 150 декара лозя: завлѣчено сж сжщата загуба 1280 декара посѣви, 450 декара ливади, 250 декара лозя, 15 декара градини съ 100 % загуба. Полѣгнали безъ чувствителна загуба 5250 декара посѣви. Отъ *Ески - Джумайската околия* свѣдения нѣма.

21) Въ *Ст. - Загорски* окр. много ниви, градини и др. сж залѣни отъ рѣкитѣ; посѣвитѣ по високитѣ мѣста сж добри, нѣ по полето и нискитѣ мѣста почнали да жълтѣятъ; има голѣма опасностъ отъ изгнивание на по-голѣмата частъ отъ зимнитѣ посѣви.

Свѣдения за *Софийски* окръгъ не получени още.

Положение-то на свиленитѣ буби е както слѣдва: Въ *Карнобатско* слаби, по-причина на влажното врѣме; въ *Вратчанско* и *Бѣло-Слатинско* вѣкждѣ сж вече завили, а нѣкжде приближаватъ завивание-то; болѣстѣта флашери се е появила въ по-голѣмъ размѣръ; въ *Кюстендилско* бубитѣ не сж до тамъ добрѣ; въ *Берковско* околия бубитѣ сж въ срѣдно положение и повечето сж на завивание; въ *Ловчанско* една частъ отъ бубитѣ сж започнали да завиватъ пашкули, а другитѣ прѣлѣжаватъ четвъртия и петия сѣнь; въ *Плѣвенско* хранение-то и завивание-то е на свѣршване; въ *Пловдивско* бубитѣ сж добрѣ; въ *Разградско* бубитѣ прѣлѣжали четвъртий сѣнь безъ никакви поврѣди; въ *Русенско* повечето отъ бубитѣ завихъ пашкули; въ *Севлиевско* сжщо; въ *Силистренско* бубохранение-то е свѣршено; въ *Свищовско* копринената реколта е добра; въ *Сливенско* бубитѣ сж добрѣ; въ *Търновско* бубитѣ сж срѣдни; въ *Хасковско* бубитѣ не сж били добри, вслѣдствие хранение-то сж мекъръ листъ; *Т. Пазарджикско* бубитѣ сж били добри, много отъ тѣхъ вече завиватъ; въ *Ст. - Загорско* бубитѣ не сж добрѣ, имало е по-тѣхъ болѣстѣта флашери.

Полекитѣ работи въ повечето мѣста сж били прѣустановени, вслѣдствие дъждоветѣ и наводненията.

Държавно Практическо Земледѣлческо Училище въ с. Садово при гр. Пловдивъ.

О Б Я В Л Е Н И Е

№ 893

Дирекцията на училището извѣстява на интересующитѣ се, че учебната му 1897-98 год. ще почне отъ 1 Септемврий, а приеманието нови ученици, което става *исключително въ самата Дирекция на училището*, както и конкурсния испитъ за получавание стипендии, ще тражатъ отъ 25 до 30 Августъ включително.

Всѣки, който желае да бжде приетъ за ученикъ, трѣбва да подаде или испрати въ Дирекцията на училището прошение, придружено съ всички по долѣ изброени документи и да отговаря на слѣдующитѣ условия:

1. Училищно свидѣтелство, че е свѣршилъ не по рано отъ една година съ добъръ успѣхъ и най-малко похвално поведение III классъ на нѣкое народно училище;
2. Кръстително свидѣтелство, че не е по младъ отъ 14 год. и по старъ отъ 18;
3. Медицинско свидѣтелство, че е присажданъ

отъ сипаница и че е напълно здравъ и *добър раз-
витъ тълесно за механическа работа;*

4. Свидѣтелство, че е записанъ въ нѣкой при-
зователенъ участъкъ, ако е навършилъ 16 годиш-
на възраст;

5. Свидѣтелство за занаятието на родителитѣ
му, издадено отъ надлѣжното общинско управле-
ние и подписано отъ инспектора на надлѣжния
учебенъ окръгъ и

6. Гаранция отъ 100 лева за прѣдварително
обезпечение причиненитѣ загуби въ пансиона или
училището.

При еднакви условия прѣдпочтение ще се
прави на кандидатитѣ, синове на родители, които
се занимаватъ главно или исклучително съ зем-
ледѣлие и клоноветѣ му.

Земледѣлческитѣ синове, на които само ще се
отпущатъ стипендии, слѣдъ като издържатъ кон-
курсенъ испитъ по прѣдметитѣ Български езикъ,
Математика и Ботаника по програмата за III-то
класнитѣ училища, ако ще просѣятъ стипендии,
освѣнъ документитѣ за своекостнитѣ ученици, о-
бозначени подъ точки 1, 2, 3, 4, 5 и 6 прила-
гатъ и слѣдующитѣ:

1. Свидѣтелство за състоянието и занаятието
на родителитѣ имъ, издадено отъ надлѣжното об-
щинско управление и подписано отъ инспектора
на надлѣжний учебенъ окръгъ.

2. Гаранция, подписана отъ двама гаран-
ти, че тѣ ще заплатятъ израсходваната за стипенди-
янта сума, ако той напустне прѣждеврѣменно за-
веденieto или бѣде исклученъ отъ него, за врѣ-
мето, прѣвъ което плащатъ своекостнитѣ ученици.

При постѣпванието въ училището всеки кан-

дидатъ трѣбва да има обязательно една шапка,
динъ катъ здрави горни дрѣхи, най-малко два
ката здрави прѣшпирки и единъ чифтъ здрави обуца.

Прошения за постѣпвание въ училището и
отпущание стипендии, непридружени съ всичкитѣ
изброени по горѣ документи, оставатъ безъ послѣд-
ствие. Сжщата участъ ще постигне и проше-
нията, на които подателитѣ не се явжтъ лично въ
Дирекцията отъ 25 — 30-й Августъ.

с. Садово, 24-й Юний 1897 година.

Отъ Дирекцията.

Министерство на Търговията и Земледѣлието

О Б Я В Л Е Н И Е № 3449

Министерството на Търговията и Земледѣли-
ето обявява на свършившитѣ мѣстнитѣ земледѣл-
чески училища младежи, че отъ 15-ий до 31-ий
Юлий т. година ще се открие при Държавното
Практическо Земледѣлческо Училище въ с. Садо-
во практическо курсъ за производство на бубено
сѣме. Въ курса ще се приематъ най-много 20 кан-
дидати, и въ случай, че се явжтъ повече, ще се
прѣдпочетжтъ онѣзи, които сж свършили съ по-
добъръ успѣхъ. Въ края на курса участвую-
щитѣ ще се подложжтъ на георитически и прак-
тически испитъ и тѣзи отъ тѣхъ, които издър-
жжтъ испита, ще получжтъ право за производ-
вание на бубено сѣме.

Кандидатитѣ трѣбва да испратжтъ своитѣ за-
явления, придружени съ училищнитѣ свидѣтел-
ства, до Дирекцията на Земледѣлческото Училище
въ с. Садово най-късно до 10-й Юлий н. година.
София, 14-й Юний 1897 година.

МЕТЕОРОЛОГИЧЕСКИ ВЮЛЕТИНЪ

Отъ 21-й Юний до 4-й Юлий 1897 година (по старъ стилъ).

Число	Плѣвень				София				Габрово				Ломъ				Окр. чифлигъ Руссе				Варна				Кюстендилъ				с. Садово			
	Температура на въздуха по Ц.		Валежъ въ милиметри за деңнощице		Температура на въздуха по Ц.		Валежъ въ милиметри за деңнощице		Температура на въздуха по Ц.		Валежъ въ милиметри за деңнощице		Температура на въздуха по Ц.		Валежъ въ милиметри за деңнощице		Температура на въздуха по Ц.		Валежъ въ милиметри за деңнощице		Температура на въздуха по Ц.		Валежъ въ милиметри за деңнощице		Температура на въздуха по Ц.		Валежъ въ милиметри за деңнощице					
	макси-мална	мини-мална	макси-мална	мини-мална	макси-мална	мини-мална	макси-мална	мини-мална	макси-мална	мини-мална	макси-мална	мини-мална	макси-мална	мини-мална	макси-мална	мини-мална	макси-мална	мини-мална	макси-мална	мини-мална	макси-мална	мини-мална	макси-мална	мини-мална	макси-мална	мини-мална	макси-мална	мини-мална				
21	32.8	20.4	—	—	32	22	—	—	31	17	—	—	34	23	—	—	31	12	—	—	22	19	—	—	—	—	—	—	33	22		
22	34.3	20.4	—	—	34	18	2	—	33	18	—	—	33	21	2	—	34	18	—	—	27	19	—	—	32	18	5	31	18			
23	28.0	20.2	0.3	—	27	16	—	—	28	19	1	—	28	19	—	—	—	—	—	—	31	21	—	—	27	18	—	29	20			
24	26.8	17.4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
25	29.4	18.3	—	—	30	11	—	—	28	17	—	—	28	14	—	—	31	14	—	—	25	20	—	—	33	16	—	27	18			
26	30.8	16.0	—	—	31	11	—	—	29	14	—	—	30	13	—	—	33	14	—	—	—	—	—	—	31	17	—	29	17			
27	31.6	16.3	—	—	30	15	—	—	28	13	—	—	31	16	—	—	31	15	—	—	26	17	—	—	31	16	—	28	16			
28	34.2	17.2	—	—	31	15	—	—	30	13	—	—	—	—	—	—	35	16	—	—	27	16	—	—	31	16	—	29	17			
29	34.5	19.8	—	—	31	16	3	—	31	15	3	—	32	17	—	—	34	17	—	—	30	17	—	—	32	19	—	30	15			
30	27.3	20.4	—	—	24	17	—	—	26	16	—	—	26	17	—	—	25	16	4	—	26	20	40	—	27	18	—	29	18			
1	27.6	15.2	—	—	26	14	1	—	26	12	—	—	28	16	—	—	30	15	—	—	25	17	—	—	20	14	—	27	17			
2	30.1	16.7	—	—	27	17	13	—	30	15	—	—	29	17	2	—	31	16	—	—	26	18	—	—	28	18	2	28	17			
3	28.6	18.9	16.8	—	27	14	—	—	28	15	—	—	28	19	—	—	29	17	—	—	30	19	—	—	30	15	—	31	17			
4	30.7	15.5	—	—	30	15	31	—	—	—	—	—	27	15	10	—	—	—	—	—	27	16	—	—	—	—	—	32	17			

Съобщава: В. П. Вълчевъ.